

ANALYSE Maj 2023

Danskernes gæld

Inddrivelse af virksomhedsgæld

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Nøgletal om danskernes gæld	5
1.1 Gældsstyrelsen øger inddrivelsen	6
1.1.1 Centrale indsatser bidrager til inddrivelsen	6
1.1.2 Nyt system inddriver markant mere gæld	8
1.2 Tilgang af gæld er større end afgang	9
1.2.1 Genoptagelse af afskrivningsmuligheder	10
1.2.2 Moms udgør knap halvdelen af den samlede tilgang	10
1.3 Gælden stiftes af borgere og virksomheder	11
1.3.1 Gælden fordelt på kreditorer	12
1.4 Forventninger til gældens udvikling	13
Inddrivelse af virksomhedsgæld	15
2.1 Virksomhedsgældens sammensætning	16
2.2 Fogeder er vitale for inddrivelsen af gæld	18
2.2.1 Gældsstyrelsens screeningsindsats	19
2.2.2 Størstedelen af selskabernes gæld bliver afviklet over fem år	20
2.3 Mange selskaber har lav betalingsevne	21
2.3.1 Knap seks ud af ti selskaber er i segment 4-6	22
2.3.2 Stor forskel på gælden i forskellige brancher	22
2.3.3 Konkurser rammer oftere i Region Hovedstaden	24
2.3.4 Flest konkurser i engros- og detailhandel	25
2.4 Konsekvenser af COVID-19	26

Indledning

Ca. 1,1 mio. borgere og 163.000 selskaber havde ved udgangen af 2021 gæld til det offentlige.

Gældsstyrelsens ca. 1.500 medarbejdere går hver dag på arbejde med en mission om at inddrive mest muligt på vegne af de hundredvis af offentlige kreditorer, som borgere og virksomheder skylder penge.

I 2021 inddrev Gældsstyrelsen ca. 11,5 mia. kr., hvilket endnu engang var rekordhøjt. Samtidig skyldte borgere og virksomheder ca. 144 mia. kr. til fællesskabet ved udgangen af 2021.

Udviklingen i gælden til det offentlige skyldes særligt, at borgere og virksomheder i stort omfang stifter ny gæld, og at gælden akkumulerer på grund af løbende rentetilskrivning. Derudover havde Gældsstyrelsen i 2021 fortsat begrænsede muligheder for at inddrive gæld fra en stor gruppe skyldnere.

I denne publikation kan du få indblik i en række nøgletal om gælden ved udgangen af 2021 og de centrale indsats i Gældsstyrelsens inddrivelse af gæld.

Danskernes gæld er en årligt tilbagevendende publikation, der sætter fokus på borgeres og virksomheders gæld til det offentlige samt et udvalgt tema. I årets temadel kan du blive klogere på Gældsstyrelsens inddrivelse af virksomhedsgæld.

Her præsenteres de centrale elementer i styrelsens inddrivelse af virksomhedsgæld, der kigges på udviklingen i virksomhedsgælden gennem de seneste år, og der gives blandt andet et indblik i, hvilke brancher der skylder mest til det offentlige.

Årets temadel omhandler også Gældsstyrelsens inddrivelse af virksomhedsgæld i lyset af nedlukninger og kompensationer udbetalt i forbindelse med COVID-19.

1

Nøgletal om danskernes gæld

Provenuet fra gældsinddrivelse er rekordhøjt

11,5 mia. kr.

I 2021 inddrev Gældsstyrelsen 11,5 mia. kr. fra skyldnere med gæld til det offentlige.

Den samlede gæld er fortsat på et højt niveau

144 mia. kr.

Den samlede gæld til det offentlige var ca. 144 mia. kr. i 2021 og har en kursværdi på 35 mia. kr.

Millioner af gældsposter sendes til inddrivelse

10,3 mio.

I 2021 modtog Gældsstyrelsen ca. 10,3 mio. gældsposter til inddrivelse fra de offentlige kreditorer.

2

Inddrivelse af Virksomhedsgæld

Et stort antal selskaber har gæld

163.000

Ved udgangen af 2021 havde 163.000 virksomheder gæld til det offentlige.

Tidlig indsats over for virksomheder med gæld virker

2,9 mia. kr.

I 2021 inddrev Gældsstyrelsen 2,9 mia. kr. fra virksomheder med stor gæld til det offentlige.

Inaktive selskaber er med til at drive selskabsgælden

87%

87 pct. af selskabers gæld skyldes af inaktive selskaber, hvor muligheden for inddrivelse er lille.

Nøgletal om danskernes gæld

1

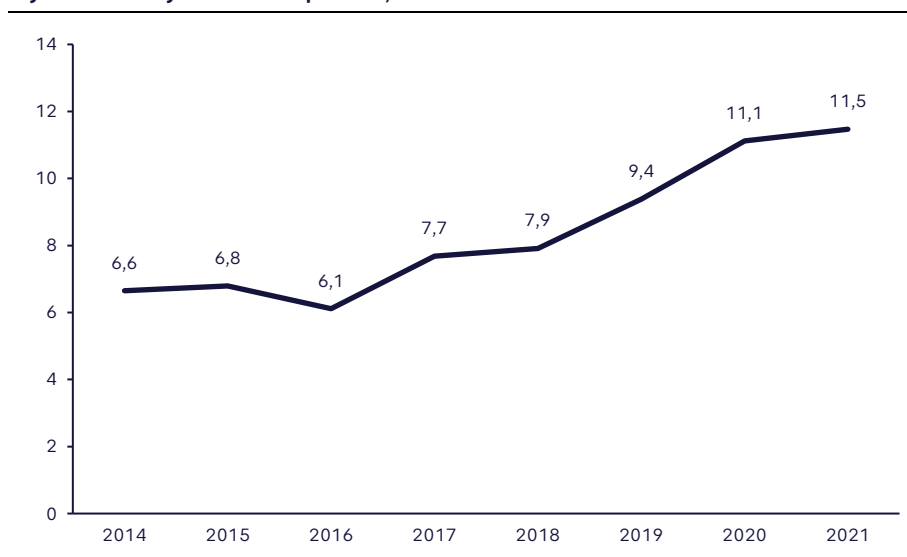
1.1 Gældsstyrelsen øger inddrivelsen

Gældsstyrelsen har de seneste år styrket inddrivelsen af gæld til det offentlige. I 2021 inddrev styrelsen ca. 11,5 mia. kr. fra borgere og virksomheder, som fx har ubetalte skatter og afgifter, *jf. figur 1*. Det er det hidtil højeste inddrivelsesprovenu.

Gælden bliver inddrevet på vegne af mere end 570 offentlige kreditorer. Det gælder især meget store kreditorer som Skattestyrelsen, Udbetaling Danmark og Rigspolitiet, som borgere og virksomheder mangler at betale milliarder til. Men Gældsstyrelsen hjælper også mindre kreditorer med at inddrive gæld.

Det forventes, at inddrivelsesprovenuet over tid vil flade mere ud. Det skyldes, at gældsområdet har gennemgået en omfattende genopretning, og at mange flere skyldnere derfor i dag er under aktiv inddrivelse sammenlignet med for få år siden.

Figur 1. Udvikling i inddrivelsesprovenu, mia. kr. 2021-niveau.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Udviklingen i inddrivelsesprovenuet er opgjort i 2021-niveau. Det betyder, at opgørelsen er korrigeret for BNP. Det gøres for at give et mere retvisende billede af gældens udvikling, når der sammenlignes med tal fra tidligere år.

1.1.1 Centrale indsatser bidrager til inddrivelsen

Gældsstyrelsen har som offentlig inddrivelsesmyndighed en række effektive værktøjer til rådighed. Flere af dem sikrer, at borgerne først får penge i hånden, når der er afdraget på gælden.

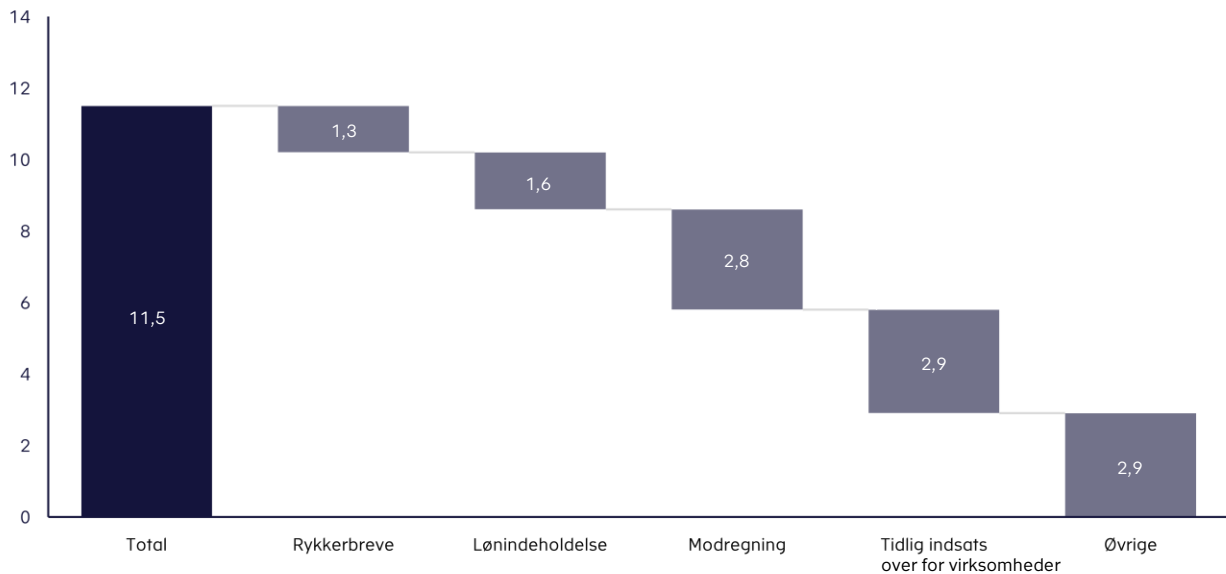
I 2021 inddrev Gældsstyrelsen knap 70 pct. af det samlede inddrivelsesprovenu via fire centrale indsatser, *jf. figur 2*. De resterende 30 pct. blev inddrevet gennem Gældsstyrelsens øvrige indsatser som fx udlæg og afdragsordninger.

11,5 mia.

Samlet provenu

Gældsstyrelsen har i 2021 inddrevet 11,5 mia. kr. fra borgere og virksomheder. Det er det hidtil højeste provenu i styrelsens levetid.

Figur 2. Resultat af centrale indsætter i 2021, mia. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Rykkerbreve sikrer stigende provenu

Et rykkerbrev er ofte det første inddrivelseskridt fra Gældsstyrelsen. I 2021 sendte Gældsstyrelsen mere end 760.000 rykkerbreve til borgere og virksomheder, og knap hver femte valgte at foretage en indbetaling eller at indgå en afdragsordning på baggrund af rykkeren. I 2021 resulterede rykkerindsatsen i et provenu på ca. 1,3 mia. kr., *jf. figur 2*. Provenuet fra rykkerindsatsen forventes at falde i de kommende år, idet størstedelen af de eksisterende skyldnere allerede har modtaget det første rykker- eller saldobrev.

Lønindeholdelse udgør en større del af provenuet

Gældsstyrelsen kan i det nye inddrivelsessystem, PSRM, indeholde en procentdel af skyldneres indkomst for at nedbringe deres gæld. Lønindeholdelse udgør en voksende del af den samlede inddrivelse. I 2019 udgjorde provenuet fra lønindeholdelse ca. 400 mio. kr. (2021-niveau), mens det i 2021 resulterede i inddrivelse af ca. 1,6 mia. kr., *jf. figur 2*. Provenuet fra lønindeholdelse skønnes at overstige 4 mia. kr. årligt fra 2024 og frem. Det skyldes især, at lønindeholdelse forventes implementeret som inddrivelsesværktøj i det ældre inddrivelsessystem, DMI, fra 2024.

Modregning i udbetalinger fra det offentlige

Modregning fungerer ved, at udbetalinger fra offentlige myndigheder anvendes til at afdrage på skyldneres gæld til det offentlige, i stedet for at pengene bliver udbetalt til skyldnerne. I 2021 inddrev Gældsstyrelsen ca. 2,8 mia. kr. fra ca. 430.000 borgere og virksomheder ved hjælp af modregning, *jf. figur 2*. Hovedparten af modregningen sker i overskydende skat. Den del alene gav et provenu på 2,4 mia. kr. i 2021.

Tidlig indsats over for virksomheder med stor gæld

Gældsstyrelsen har et særligt fokus på at sætte tidligt ind med tiltag over for virksomheder med stor gæld til det offentlige, fx ved at foretage udlæg i værdier eller indlede konkursbehandling. Den tidlige indsats har i 2021 givet et provenu på 2,9 mia. kr., *jf. figur 2*. Provenuet er sikret til trods for, at COVID-19 i perioder af 2021 har påvirket indsatsen.

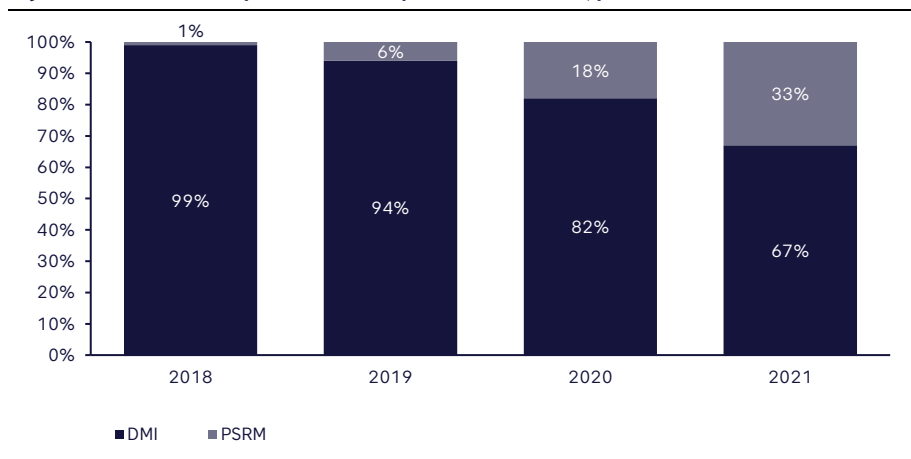
1.1.2 Nyt system inddriver markant mere gæld

Gældsstyrelsen bruger to it-systemer til at inddrive gælden til det offentlige. PSRM er det nye inddrivelsessystem, som foreløbigt primært bruges til at inddrive personvendt gæld. DMI er det ældre inddrivelsessystem, som i dag primært bruges til at inddrive virksomhedsvendt gæld.

PSRM bidrager i stigende grad til provenuet i takt med, at størstedelen af de offentlige kreditorer er blevet tilkøbet og sender nye gældsposter til systemet. Ved udgangen af 2021 var over 560 ud af ca. 570¹ offentlige kreditorer helt eller delvist tilkøbet det nye inddrivelsessystem.

I 2021 inddrev Gældsstyrelsen i alt ca. 3,7 mia. kr. via PSRM. Det svarer til knap en tredjedel af det samlede provenu for året og er næsten en fordobling i forhold til 2020, jf. figur 3. Hovedparten af provenuet fra PSRM i 2021 stammer fra lønindeholdelse og modregning.

Figur 3. Provenu fordelt på inddrivelsessystem 2018 – 2021, pct.

Kilde: Gældsstyrelsen.

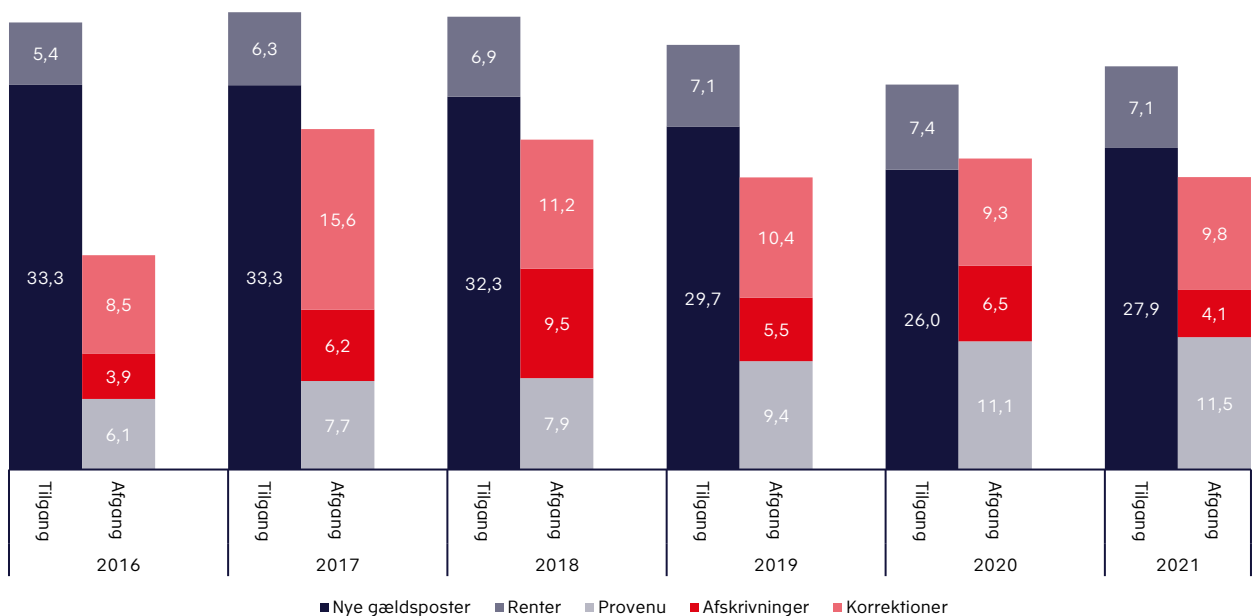
¹ På nuværende tidspunkt forventes 572 kreditorer at blive tilsluttet PSRM. Antallet af kreditorer udvikler sig løbende, når kreditorer fx oprettes, sammenlægges eller ophører.

1.2 Tilgang af gæld er større end afgang

Borgere og virksomheder har i de seneste år stiftet mere gæld til det offentlige, end der er blevet afdraget. Den samlede tilgang af gæld var i 2021 på knap 35 mia. kr., mens afgangen af gæld var på godt 25 mia. kr., *jf. figur 4*. Opgjort i 2021-niveau faldt gælden imidlertid fra 2020 til 2021 som følge af en vækst i BNP fra 2020 til 2021 på ca. 7 pct., hvilket udhuler gælden med ca. 10 mia. kr.

Den samlede gæld er over de seneste seks år steget med ca. 43 mia. kr. fra ca. 101 mia. kr. i 2015 til ca. 144 mia. kr. i 2021 (2021-niveau). Det sker til trods for, at inddrivelsesprovenuet løbende er øget igennem hele perioden.

Figur 4. Til- og afgang i gælden, mia. kr. 2021-niveau.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Anm.: Korrektioner forekommer, når en skyldner indbetaler direkte til kreditor.

Tilgangen af ny gæld udgjorde i 2021 ca. 10 mio. gældsposter til en værdi af knap 28 mia. kr. Tilgangen har generelt været faldende gennem en årrække, og var ekstraordinært lav i 2020. Det skyldes blandt andet en lav tilgang af gældsposter fra Skattestyrelsen på grund af lån i forbindelse med udskudte frister for moms- og A-skattelån under COVID-19.

Ud over tilgangen af ny gæld blev der i 2021 tilskrevet renter for lidt over 7 mia. kr. på den eksisterende gæld. Rentetilskrivningen har generelt været stigende i takt med, at den samlede gæld under inddrivelse er steget.

Afgang af gæld fordeler sig på tre poster; inddrivelsesprovenu, korrektioner og afskrivninger. En stor andel af afgang skyldes inddrivelse. Derudover er ca. 10 mia. kr. af gælden i 2021 afviklet ved, at borgere eller virksomheder indbetalte direkte til kreditoren, selvom gælden var sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Dette kaldes korrektioner. På den baggrund nedskriver kreditorerne gælden hos Gældsstyrelsen. Samtidig blev der afskrevet gæld for over 4 mia. kr.

1.2.1 Genoptagelse af afskrivningsmuligheder

Afskrivninger af gæld sker i forbindelse med dødsfald, konkurs eller i sager, hvor en borger har fået gældssanering eller eftergivet gæld til det offentlige.

Derudover har Gældsstyrelsen en lovbestemt mulighed for administrativt at afskrive gældsposter, der enten vurderes at være åbenbart udsigtsløse for skyldnerne at betale eller uforholdsmæssigt omkostningsfulde at inddrive. Førstnævnte vil særligt knytte sig til gældsposter, hvor forhold hos skyldner betyder, at der ikke er udsigt til at kunne inddrive gælden.

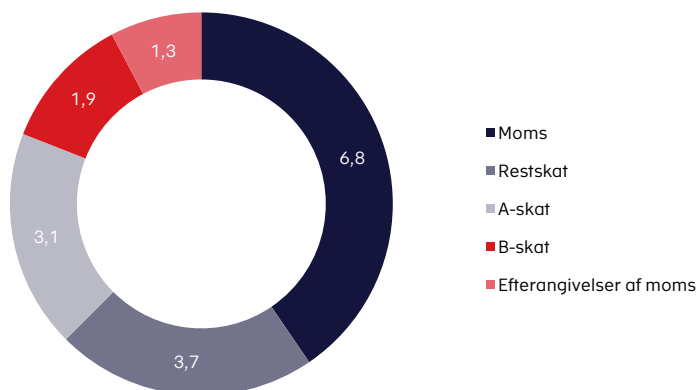
Gældsstyrelsen har ikke anvendt denne mulighed for at afskrive i en årrække på grund af manglende it-understøttelse. Med genopretningen af gældsområdet er denne mulighed nu genetableret og it-understøttet. Det er sket i overensstemmelse med de oprindelige hensigter med lovbestemmelsen om at anvende ordinære afskrivninger i den almindelige drift.

1.2.2 Moms udgør knap halvdelen af den samlede tilgang

Skattestyrelsen er den absolut største offentlige kreditor hos Gældsstyrelsen. Størstedelen af den løbende tilgang af nye gældsposter til Gældsstyrelsen stammer således fra ubetalte skatter og afgifter.

Ud af den samlede tilgang af ny gæld på knap 28 mia. kr. i 2021 stammer de fem største gældstyper fra Skattestyrelsen. Det gælder moms, restskat, A- og B-skat samt efterangivelser af moms. De fem største gældstyper udgjorde samlet en tilgang på ca. 17 mia. kr., *jf. figur 5*. Heraf udgjorde moms 6,8 mia. kr., hvilket svarer til 40 pct. af den samlede tilgang.

Figur 5. De fem gældsposter med størst tilgang af ny gæld i 2021, mia. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen.

1.3 Gælden stiftes af borgere og virksomheder

Ved udgangen af 2021 skyldte borgere og virksomheder i alt ca. 144 mia. kr., *jf. figur 8.*

Gælden til det offentlige bliver også opgjort i en kursværdi. Kursværdien giver et mere retvisende billede af, hvad Gældsstyrelsen inden for de gældende regler har mulighed for at inddrive. Kursværdien tager blandt andet højde for den enkelte skyldners alder, størrelse på gælden og indkomstniveau. Gældens kursværdi vurderes ultimo 2021 at udgøre ca. 35 mia. kr., *jf. figur 8.*

Figur 8. Den samlede gæld til det offentlige, nominal værdi og kursværdi, mia. kr. 2021.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Omkring 1,1 mio. borgere skylder i dag penge til det offentlige. Det svarer til, at knap hver femte dansker har ubetalte skatter, bøder, underholdsbidrag osv. I Gældsstyrelsen bliver borgeres gæld til det offentlige betegnet som personvendt gæld. Den personvendte gæld udgjorde ved udgangen af 2021 knap 94 mia. kr., *jf. figur 6.*

Den anden del af gælden er den virksomhedsvendte gæld, dvs. den del af gælden, der stammer fra virksomhedsaktivitet. Den virksomhedsvendte gæld udgjorde ved udgangen af 2021 knap 51 mia. kr., *jf. figur 6.*

Figur 6. Gældens sammensætning, mia. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Ved inddrivelse af den virksomhedsvendte gæld sonderer Gældsstyrelsen mellem selvstændigt erhvervsdrivende og selskaber, *jf. boks 1*.

En stor del af selvstændigt erhvervsdrivende med gæld under inddrivelse er gået konkurs eller har en virksomhed, der er ophørt. Det betyder, at de nu hæfter for gælden personligt.

I forhold til selskaber hæfter selskabets ejere typisk ikke personligt for gælden. Gældsstyrelsen prioriterer derfor at sætte tidligt ind over for selskaber med gæld til det offentlige for at forhindre tab for det offentlige. Dette beskrives yderligere i analysens temadel.

Boks 1. Selvstændigt erhvervsdrivende hæfter personligt for gæld i deres virksomhed

Når virksomheder stifter gæld, sonderer Gældsstyrelsen mellem selskaber og selvstændigt erhvervsdrivende. Det skyldes, at et selskab hæfter for gælden, indtil selskabet er opløst. Denne gæld vil typisk blive afskrevet i forbindelse med en konkurs. Selvstændigt erhvervsdrivende hæfter derimod personligt for virksomhedens gæld, også efter virksomhedens konkurs er afsluttet. Ud over gæld i virksomheden kan selvstændigt erhvervsdrivende også have stiftet personlig gæld til det offentlige, fx fra ubetalte kontrolafgifter og underholdsbidrag.

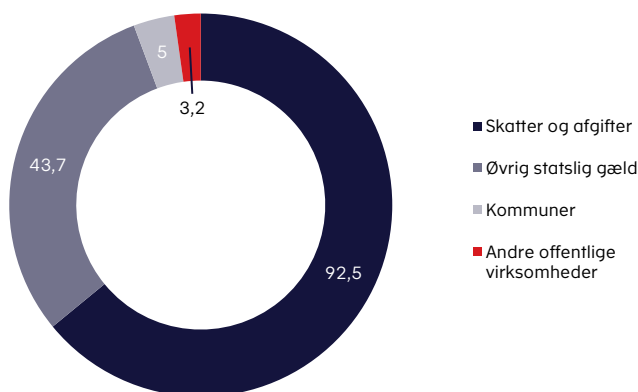
1.3.1 Gælden fordelt på kreditorer

Gældsstyrelsen inddriver gæld på vegne af ca. 570 offentlige kreditorer. Det gælder fx kommuner, trafikkselskaber, Skattestyrelsen og mange andre.

Størstedelen af gælden skyldes til staten. Skattestyrelsen er den absolut største kreditor. Ved udgangen af 2021 skyldte borgere og virksomheder 92,5 mia. kr. til Skattestyrelsen for ubetalte skatter og afgifter. Derudover udgjorde øvrig statslig gæld ca. 43,7 mia. kr., *jf. figur 7*. Det kan fx være politibøder eller misligholdt SU-gæld eller sagsomkostninger.

Ca. 5 mia. kr. af gælden skyldes til kommunerne. Det kan fx være for manglende betaling af daginstitution eller kommunale parkeringsafgifter. Slutteligt er der gæld for ca. 3,2 mia. kr. til andre offentlige virksomheder. Det kan eksempelvis være ubetalt licens til DR eller kontrolafgifter til et trafikkselskab, fx DSB.

Figur 7. Fordeling af gælden ultimo 2021, mia. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen.

1.4 Forventninger til gældens udvikling

I juni 2022 indgik Socialdemokratiet, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne en politisk aftale, der skal nedbringe danskernes gæld til det offentlige. Aftalen har følgende mål:

- Flere skyldnere afdrager på deres gæld
- Rimelige vilkår for skyldnere
- Udsatte skyldnere hjælpes
- Langsigtet plan for effektiv opkrævning og gældsinddrivelse i skattevæsenet

Aftalen indeholder en række initiativer. Et af aftalens centrale initiativer er, at Gældsstyrelsens muligheder for at trække skyldnere i løn bliver udvidet. Fremover skal Gældsstyrelsen have mulighed for at lønindeholde alle gældstyper, og samtidig justeres det beløb, som skyldner skal afdrage. Fremadrettet bestemmes beløbet ud fra en afdragsprocent, der stiger i takt med skyldners indkomst op til maksimalt 60 pct. af indkomsten efter skat for skyldnere med de højeste indkomster.

Et andet centralt initiativ i aftalen er nedsættelse af tillægget til inddrivelsesrenten. Gældsposter bliver løbende tilskrevet inddrivelsesrenter, der i dag er sammensat af Nationalbankens officielle udlånsrente plus et lovbestemt tillæg på 8 pct. I 1. halvår af 2021 var inddrivelsesrenten på 8,05 pct., mens den i andet halvår var på 7,65 pct.

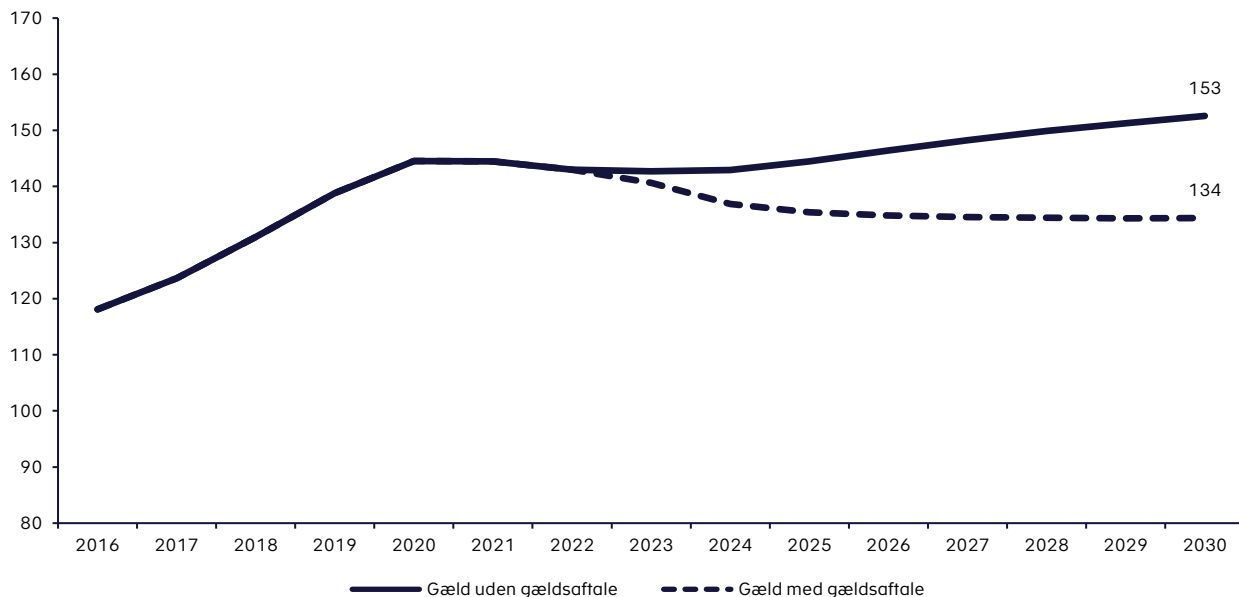
Mange skyldnere afdrager mindre på deres gæld end selve rentetilskrivningen. Rentebyrden medfører således, at mange skyldnere har vanskeligt ved at nedbringe deres gæld til det offentlige. Med aftalen er det derfor besluttet, at rentetillægget nedsættes, så flere skyldnere får mulighed for at afdrage hurtigere på deres gæld til det offentlige. Konkret nedsættes rentetillægget fra 8 pct. til 4 pct, og nedsættelsen forventes at træde i kraft fra 1. juli 2023.

Derudover blev det med aftalen besluttet, at udsatte skyldnere i højere grad skal kunne benytte deres mulighed for at få eftergivet gæld til det offentlige og derfor skal have god adgang til gældsrådgivning.

En fremskrivning af den samlede gæld til det offentlige viser, at gældsafतालens initiativer vil bidrage til at bremse og vende udviklingen af gælden, *if. figur 9*. Med fremskrivningen opgøres den forventede udvikling af gælden til det offentlige frem mod 2030.

Fremskrivningen bygger på forventninger til både tilgangen og afgang af gæld i perioden, fx det forventede inddrivelsesprovenu, niveau af afskrivninger og renteniveauet. Samtidig er der i fremskrivningen skønnet over udviklingen i BNP.

Figur 9. Fremskrivning af gælden til det offentlige, mia. kr. 2021-niveau.

Kilde: Skatteministeriet.

Anm.: Fremskrivningen er baseret på gælden ultimo 2021. BNP og renteutvikling er fra Finansministeriets udgivelse "2030-planforløbet: Grundlag for udgiftslofter 2026" fra august 2022.

Fremskrivningen af gælden er behæftet med en række usikkerheder. Hvis renteniveauet fx stiger mere end forventet, kan det betyde, at gælden ikke falder så meget som forudsat i fremskrivningen. Ligeledes vil en højere vækst i BNP betyde, at gælden gradvist bliver udhulet, hvilket vil få den samlede gæld til at falde.

Endelig skal man være opmærksom på, at andre politiske initiativer, der ligger uden for gældsaf-talen, potentielt kan påvirke tilgangen af gæld, og det samme gælder konjunkturudviklingen i almindelighed.

Inddrivelse af virksomhedsgæld

2

2.1 Virksomhedsgældens sammensætning

Over 160.000 selskaber og 200.000 selvstændigt erhvervsdrivende har i dag gæld under inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Tilsammen skyldte de ved udgangen af 2021 godt 50 mia. kr., *figur 10*.

Det svarer til, at selskaber og selvstændigt erhvervsdrivende i gennemsnit skyldte ca. 140.000 kr. til det offentlige for fx ubetalte skatter, moms og afgifter. Bag gennemsnittet gemmer sig imidlertid store forskelle. Nogle har alene én eller få gældsposter, mens andre har flere gældsposter. Samtidig er der stor forskel på gældens størrelse.

Det er altid en individuel vurdering af forholdene i den enkelte virksomhed, der ligger til grund for Gældsstyrelsens inddrivelse af virksomhedsgæld. Fx undersøger styrelsen, om gælden er opbygget systematisk gennem en årrække eller opbygget pludseligt og uden fortilfælde.

Figur 10. Overblik over skyldnere med virksomhedsgæld.

Kilde: Gældsstyrelsen.

Selskaber med gæld til det offentlige

De omtrent 160.000 selskaber skylder tilsammen ca. 24 mia. kr. til det offentlige, *jf. figur 10*. Gælden stammer især fra ubetalte skatter og afgifter. Der er dog stor forskel på, hvor meget de enkelte selskaber med gæld til det offentlige skylder.

Hovedparten af selskaberne har nemlig en relativt begrænset gæld til det offentlige på under 10.000 kr., *jf. figur 11*. Over 110.000 selskaber har tilsammen en gæld på blot ca. 160 mio. kr. svarende til en gennemsnitlig gæld på knap 1.500 kr.

Størstedelen af gælden skyldes således af en mindre gruppe på ca. 7.000 selskaber, der alle har en gæld på over 500.000 kr., *jf. figur 11*. Denne gruppe hæfter for næsten 20 mia. kr. og har i gennemsnit en gæld på knap 3 mio. kr.

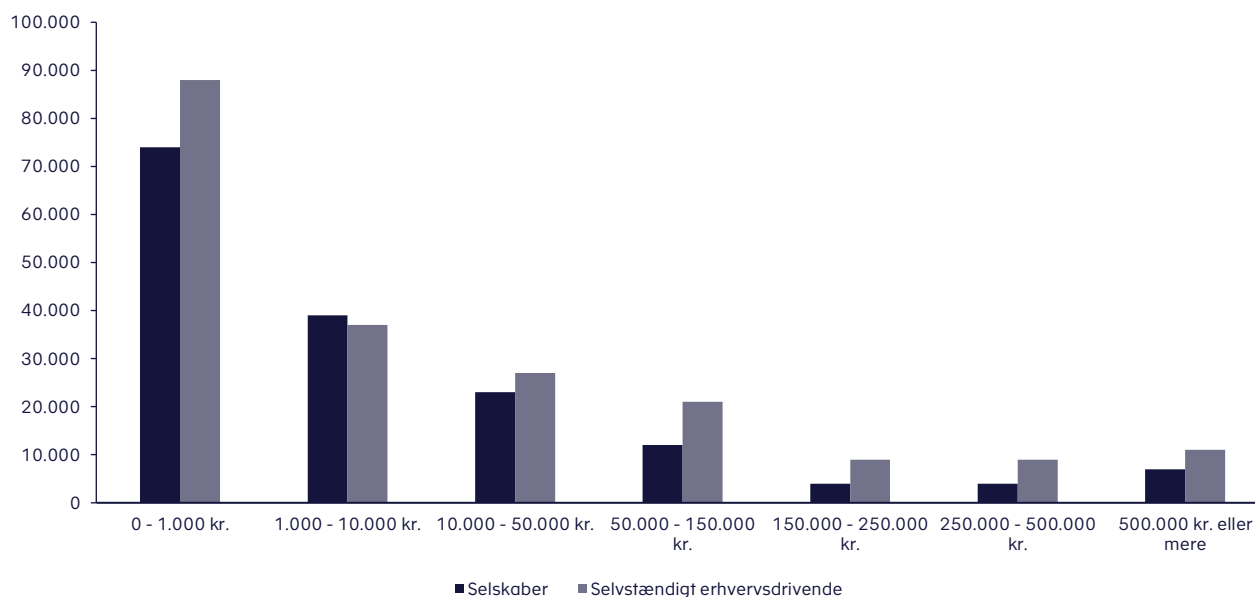
For nogle stiftes gælden typisk inden for en kort periode, hvilket i visse tilfælde kan skyldes svindel med moms eller økonomisk kriminalitet. Gældsstyrelsen har sammen med Skattestyrelsen fokus på denne gruppe af virksomheder og indgiver typisk en konkursbegæring, kort tid efter at gælden er overgået til inddrivelse, så virksomhedernes mulighed for at stifte ny gæld standses hurtigst muligt.

Selvstændigt erhvervsdrivende med gæld til det offentlige

De godt 200.000 selvstændigt erhvervsdrivende med gæld til det offentlige skylder tilsammen ca. 26 mia. kr. til det offentlige, *jf. figur 10*. Gælden stammer særligt fra ubetalte skatter og afgifter.

En stor del af de selvstændigt erhvervsdrivende med gæld under inddrivelse er gået konkurs eller har en virksomhed, der er ophørt. Det betyder, at de nu hæfter for gælden personligt. Det skyldige beløb er i mange tilfælde højt i forhold til deres indkomstniveau. Derfor har Gældsstyrelsen ofte svært ved at inddrive hele gælden fra den enkelte person i denne gruppe.

Figur 11. Selskaber og selvstændigt erhvervsdrivende fordelt på gældsintervaller ultimo 2021

Kilde: Gældsstyrelsen.

2.2 Fogeder er vitale for inddrivelsen af gæld

I dag har Gældsstyrelsen ca. 100 pantefogeder fordelt på lokationer i Middelfart, Roskilde og Randers. Fogedforretningen anvendes primært over for virksomheder med gæld til det offentlige, hvor inddrivelsesindsatsen kan bestå af fx udlæg eller konkursbegæring.

Pantefogederne screener løbende virksomheder med gæld til det offentlige for at finde ud af, hvordan gælden hurtigst muligt kan blive betalt. Formålet er også at bremse og forebygge yderligere gældsopbygning hos usunde virksomheder og at sikre ensartede konkurrencebetingelser for virksomhedsdrift.

Det første skridt i fogedernes arbejde er at undersøge forholdene i den enkelte virksomhed nærmere. Det gøres ud fra forskellige data om virksomheden. Blandt andet gennemgås regnskaber og aktiver for at vurdere, om virksomheden har mulighed for at betale gælden. Fogederne vurderer på den baggrund, hvilken indsats der er mest effektiv.

Pantefogederne kan foretage udlæg i en virksomheds værdier. Det betyder, at der stilles sikkerhed i ejendele, som kan sælges på tvangsauktion og anvendes til at betale af på virksomhedens gæld til det offentlige.

Kan der ikke stilles sikkerhed i virksomhedens værdier, kan en mulig konsekvens være, at Gældsstyrelsen indgiver en konkursbegæring. Det har blandt andet til formål at forhindre, at der opbygges yderligere gæld.

Når fogeden foretager udlæg

Hvis en virksomhed bliver vurderet egnet til at gennemføre en udlægsforretning, modtager den en såkaldt tilsigelse fra Gældsstyrelsen, hvilket er en indkaldelse til et møde med fogeden, som ofte foregår ude hos virksomheden, men det kan også være på en af Skatteforvaltningens adresser rundt omkring i landet.

Efter tilsigelsen er sendt, ringer fogeden til den pågældende virksomhed for at sikre, at vedkommende har læst og forstået tilsigelsen. Derudover vejleder Gældsstyrelsens medarbejdere også om betalingsmuligheder og konsekvenserne af udlægsforretningen.

Mange virksomheder betaler deres gæld inden selve udlægsforretningen. Data fra Gældsstyrelsen viser, at 37 pct. af virksomhederne betaler deres gæld, allerede efter de har modtaget tilsigelsen.

Når fogeden indgiver en konkursbegæring

Hvis en virksomhed ikke har mulighed for at betale sin gæld, kan Gældsstyrelsen indgive en konkursbegæring. Konkursbegæring er den sidste udvej for at inddrive misligholdt gæld til det offentlige.

En konkursbegæring kan samtidig være med til at forebygge yderligere gældsopbygning. En konkurs kan opstå på flere måder. Den kan blive begæret af Gældsstyrelsen eller en anden kreditor, som virksomheden har gæld til. Det er også en mulighed, at en virksomhed indgiver konkursbegæring mod sig selv, hvis den vurderer, at den ikke længere kan betale sin gæld.

Ved en konkursbegæring kan der i nogle tilfælde sikres provenu til at dække en del af gælden til det offentlige. Fx hvis virksomheden har aktiver, der kan sælges.

37 %

Betaler efter modtagelse af tilsigelse

Ca. 37 pct. af skyldnerne betaler deres gæld til det offentlige, efter de har modtaget en tilsigelse til udlæg fra Gældsstyrelsen.

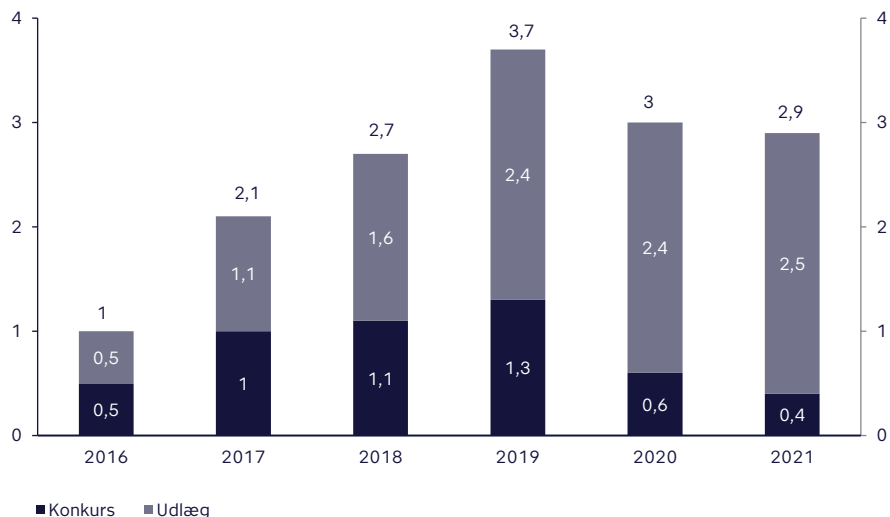
2.2.1 Gældsstyrelsens screeningsindsats

Gældsstyrelsens pantefogeder har siden 2016 screenet virksomheder med gæld til det offentlige. Fogederne opererer som udgangspunkt ud fra et princip om størst først. Det betyder, at virksomheder med den største gæld til det offentlige bliver undersøgt først, og derefter arbejdes der videre til virksomheder med mindre gæld.

Siden 2016 har Gældsstyrelsen løbende sænket beløbsgrænsen for, hvornår en virksomhed er omfattet af screeningen. Screeningsindsatsen er vigtig for at undgå tab til statskassen og kan samtidig få nogle virksomheder på ret køl, inden det er for sent.

Pantefogederne har i perioden fra 2016 til 2021 inddrevet over 15 mia. kr. på baggrund af indsætserne med udlæg og konkursbehandling. Alene i 2021 inddrev fogederne knap 3 mia. kr., *jf. figur 12.*

Figur 12. Udvikling i provenu fra tidlig indsats over for virksomheder, mia. kr. 2021-niveau

15 mia.

Provenu

I perioden 2016 til 2021 har Gældsstyrelsens pantefogeder inddrevet i alt over 15 mia. kr. via udlæg og konkursbehandling.

Kilde: Gældsstyrelsen.

2.2.2 Størstedelen af selskabernes gæld bliver afviklet over fem år

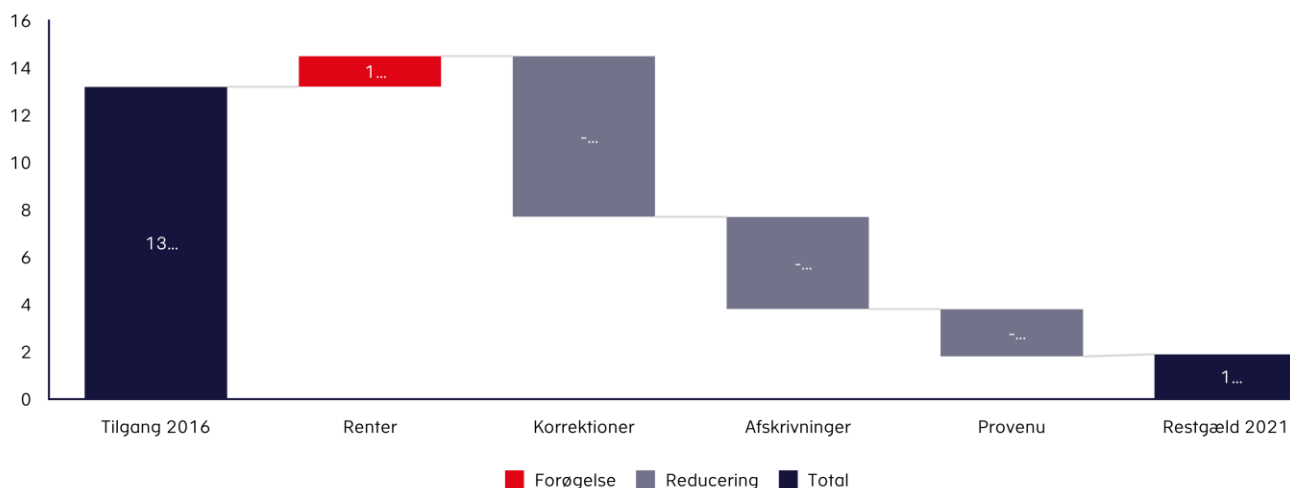
Hovedparten af selskabers gæld bliver afviklet over en femårig periode. Således var det meste af den gæld, som selskaberne stiftede i 2016 enten inddrevet eller afskrevet ved udgangen af 2021, *jf. figur 13*.

I 2016 skyldte selskaberne godt 13,2 mia. kr. til det offentlige. Over årene er der sket en række bevægelser i gælden. Den største er, at selskaberne har betalt en stor del af gælden direkte til kreditoren. Dette kaldes korrektioner. I perioden fra 2016 til 2021 blev 6,8 mia. kr. af gælden afviklet gennem korrektioner.

Derudover er der afskrevet gæld for 3,9 mia. kr., hvilket langt overvejende skyldes konkurser. Gældsstyrelsen har i perioden inddrevet ca. 2 mia. kr. af gælden fra selskaberne, mens der er blevet tilskrevet renter for 1,3 mia. kr.

Der var dermed en restgæld på 1,9 mia. kr. ved udgangen af 2021. Af denne restgæld er 1,5 mia. kr. placeret i passive virksomheder. Det skyldes typisk konkurs eller lignende afvikling, og restgælden forventes derfor afskrevet senere.

Figur 13. Bevægelser i selskabsgæld stiftet i 2016 til ultimo 2021, mia. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen.

2.3 Mange selskaber har lav betalingsevne

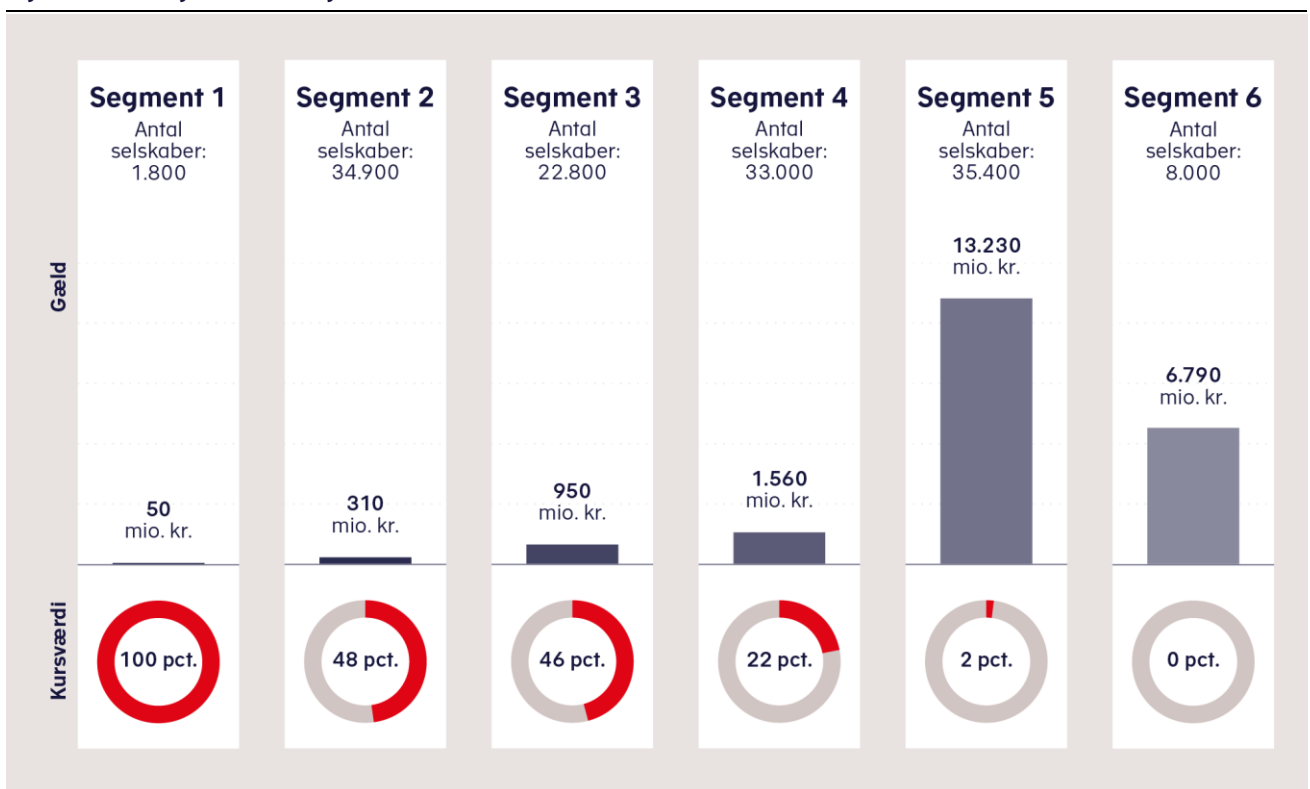
For at danne et overblik over betalingsevnen hos selskaber med gæld til inddrivelse, har Gældsstyrelsen opdelt dem i seks segmenter efter selskabernes betalingsevne, jf. figur 14. Gældsstyrelsen har gode muligheder for at inddrive gælden hos de første segmenter, mens det i de sidste segmenter må anses at være særdeles vanskeligt.

Gælden hos segment 1 vurderes at have en kursværdi på 100 pct. Det vil sige, at hele gælden forventes at kunne inddrives fra selskaberne i denne gruppe. Tilsvarende forventer Gældsstyrelsen, at det for segmenterne 2 og 3 er muligt at inddrive knap halvdelen af gælden.

For segment 4 er kursværdien ca. 22 pct. Det svarer til, at det forventes, at der kan inddrives ca. 350 mio. kr. ud af en samlet gæld på over 1,5 mia. kr.

I segment 5 og 6 findes ca. 32 pct. af selskaberne. De står samlet set for ca. 87 pct. af den samlede selskabsgæld svarende til ca. 20 mia. kr. Kursværdien er på blot 2 pct. for segment 5 og 0 pct. for segment 6. Det betyder, at en markant del af selskabernes gæld ikke forventes at kunne inddrives.

Figur 14. Fordeling af selskabssegmenter ultimo 2021

Kilde: Gældsstyrelsen.

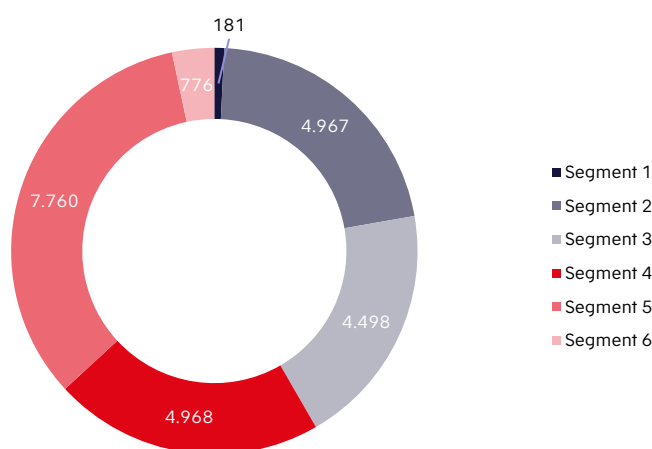
2.3.1 Knap seks ud af ti selskaber er i segment 4-6

Når selskabers gæld sendes til inddrivelse for første gang, placerer størstedelen sig i segment 4-6. I 2021 gjaldt det for ca. 13.500 virksomheder, hvilket svarer til næsten 60 pct. af selskaberne, *jf. figur 15*.

Tilsvarende blev kun ca. 180 selskaber placeret i segment 1, hvor fuld inddrivelse forventes mulig. Det svarer til 1 pct. af selskaberne.

En stor del af selskabsgælden er således placeret i segmenter, hvor kursværdien er lav.

Figur 15. Selskaber fordelt på segment ved ankomst til inddrivelse i 2021

Kilde: Gældsstyrelsen.

2.3.2 Stor forskel på gælden i forskellige brancher

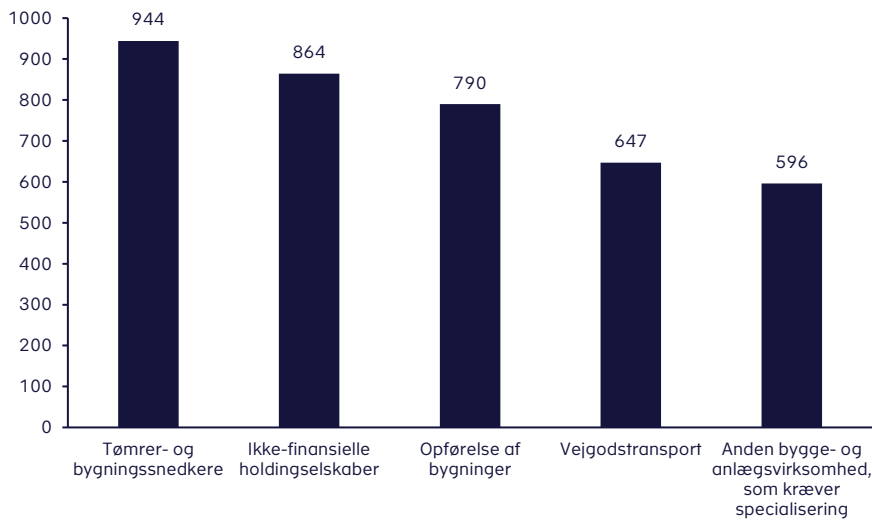
Virksomheder med gæld til det offentlige er fordelt over mange forskellige brancher. Nogle brancher er dog mere præget af misligholdt gæld end andre.

Ses der på branchekoder med størst gæld, så ligger *Tømrer og bygningsnedkøbere* øverst med en samlet gæld på over 940 mio. kr. Næststørst er *Ikke-finansielle holdingselskaber*, hvis primære aktivitet er at eje andele i andre ikke-finansielle selskaber.

Derudover er branchekoderne *Opførelse af bygninger*, *Vejgodstransport* og *Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering* også blandt top fem brancher med størst gæld til det offentlige, *jf. figur 16*.

Branchekoden *Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering* består af et bredt udsnit af bygge- og anlægsaktiviteter, som kræver specifikke færdigheder eller udstyr, fx brolæggerarbejde eller hegnopsætning. Det er altså især inden for byggeri, at brancherne med størst gæld til det offentlige befinder sig.

Figur 16. De fem branchekoder med størst nominal gæld i mio. kr., ultimo 2021

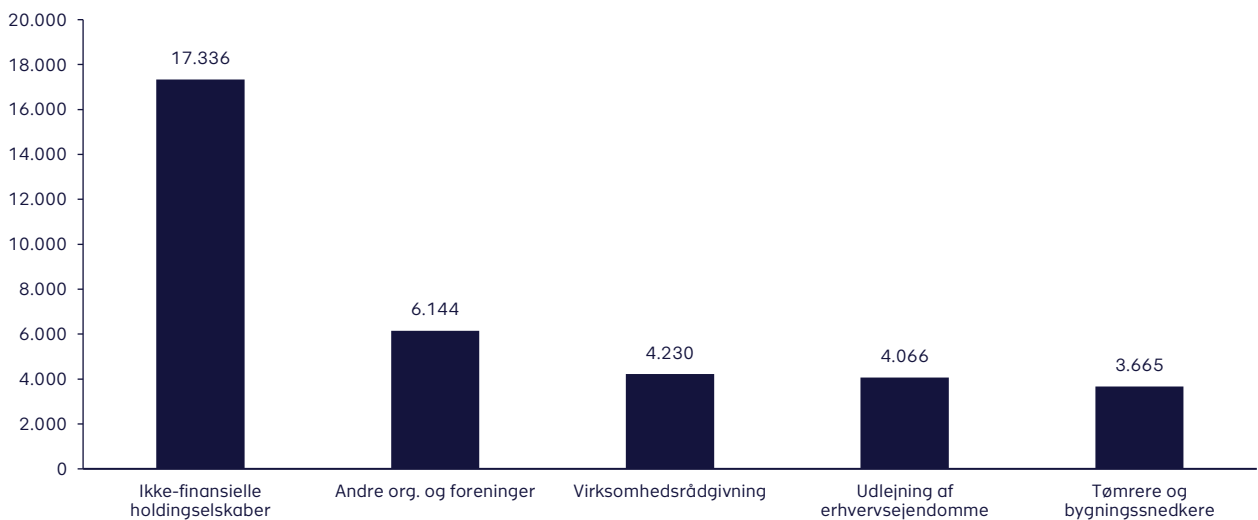
Kilde: Gældsstyrelsen.

Ser man i stedet på hvilke fem brancher, der har det største antal af virksomheder med gæld, så ændrer billedet sig, selvom nogle brancher går igen på denne liste.

Der er flest selskaber i kategorien *Ikke-finansielle holdingselskaber* med gæld til det offentlige. I alt har over 17.300 virksomheder med denne branchekode gæld under inddrivelse, jf. figur 17. Derefter følger kategorien *Andre organisationer og foreninger* med over 6.100 selskaber med gæld til det offentlige. Branchekoden dækker over en bred vifte af forskellige organisationer, der arbejder for at fremme kulturelle eller kreative idéer, fx film- og fotoklubber og lejer-, og haveforeninger.

De øvrige brancher er *Virksomhedsrådgivning og anden rådgivning om driftsledelse*, *Udlejning af erhvervsejendomme* og *Tømrer- og bygningsnedkervirksomhed*. Igen befinder restauranter sig lige uden for top fem. Knap 3.000 restauranter har gæld til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Figur 17. De fem branchekoder med størst antal virksomheder med gæld, ultimo 2021.

Kilde: Gældsstyrelsen.

2.3.3 Konkurser rammer oftere i Region Hovedstaden

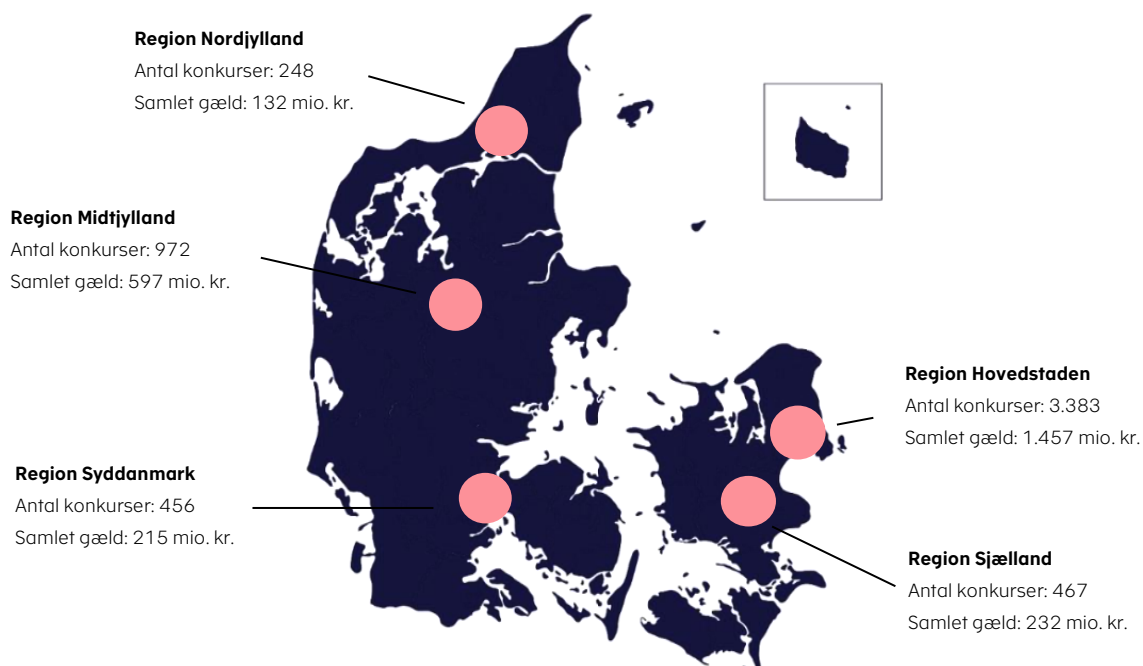
I 2021 blev der afsagt konkursdekret over knap 6.100 virksomheder med gæld til det offentlige i større eller mindre omfang. Konkursdekret er betegnelsen for det tidspunkt, hvor Skifteretten erklærer en virksomhed konkurs. Virksomhederne havde en samlet gæld til det offentlige for ca. 3,4 mia. kr.

Ses der udelukkende på selskaber uden personlig hæftelse, når konkursen er afsluttet, ses der markante forskelle både geografisk og branchemæssigt.

Flest selskaber gik konkurs i Region Hovedstaden. Her blev næsten 3.400 selskaber erklæret konkurs i 2021, *jf. figur 18*. Samtidig er Hovedstaden den region med den laveste gennemsnitlige gæld til det offentlige blandt de konkursramte selskaber. Samlet var gælden tæt på 1,5 mia. kr. Det svarer til en gennemsnitlig gæld til det offentlige på ca. 430.000 kr.

Færrest selskaber gik konkurs i Nordjylland i 2021. Her blev der afsagt konkursdekret for knap 250 selskaber med en samlet gæld til det offentlige for ca. 132 mio. kr., *jf. figur 18*. Det svarer til en gennemsnitlig gæld til det offentlige på over 530.000 kr.

Figur 18. Konkurser blandt selskaber med gæld til det offentlige i 2021 fordelt på regioner

Kilde: Gældsstyrelsen.

Note: Figuren indeholder ikke personligt ejede virksomheder.

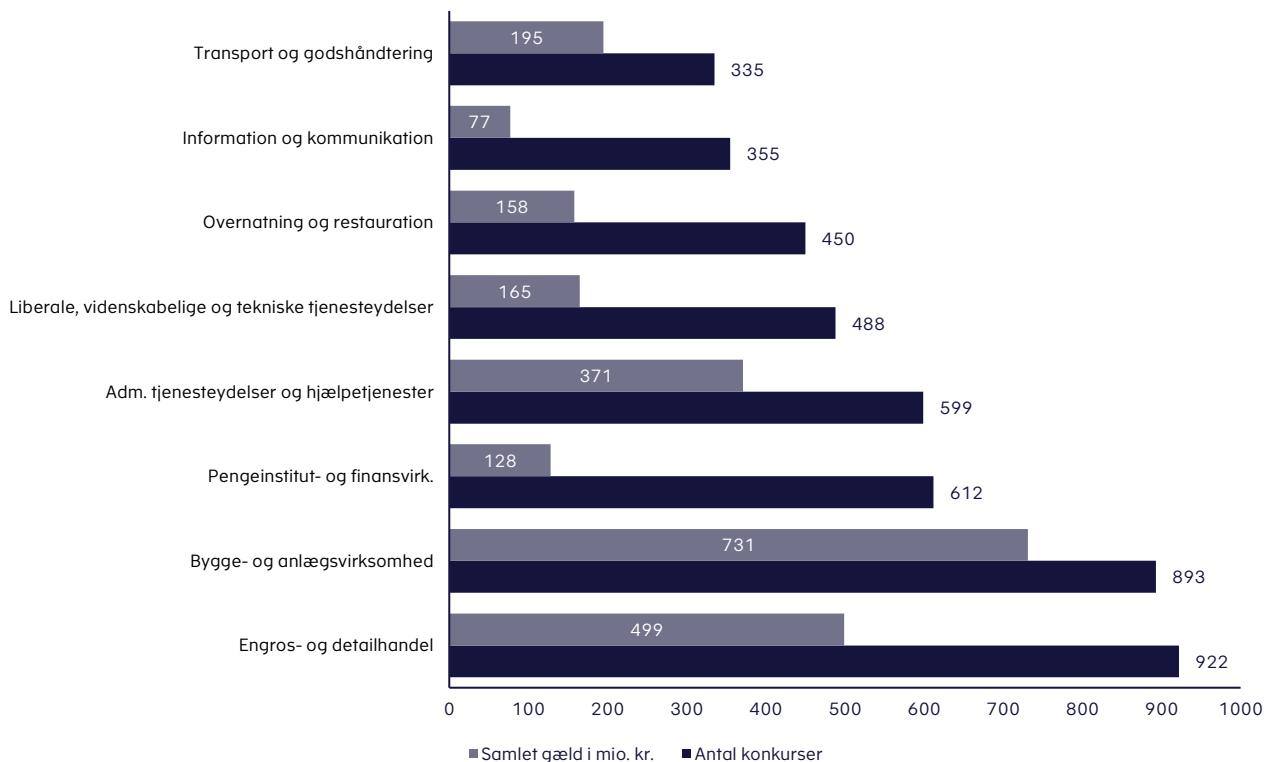
2.3.4 Flest konkurser i engros- og detailhandel

I 2021 stod selskaber inden for engros- og detailhandelsbranchen for det største antal konkurser på tværs af brancher med over 900 konkurser, og branchen skyldte i alt knap en halv mia. kr. til det offentlige, *jf. figur 19*.

Næstfleste konkurser var der blandt bygge- og anlægsvirksomheder, hvor knap 900 selskaber gik konkurs. De konkursramte selskaber i branchen stod samtidig for den største nominelle gæld til det offentlige på tværs af alle brancher med en gæld på ca. 730 mio. kr. Det svarer til knap 820.000 kr. i gennemsnit pr. selskab, hvilket er den højeste gennemsnitlige gæld.

Selskaber i branchen for administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester havde den næsthøjeste gennemsnitlige gæld med knap 620.000 pr. selskab. Branchen dækker over selskaber, der håndterer tjenesteydelser vedrørende alt fra vagt og sikkerhed til rejser og leasing.

Figur 19. Brancher med flest konkursramte selskaber i 2021

Kilde: Gældsstyrelsen.

Note: Figuren inkluderer ikke personligt ejede virksomheder.

2.4 Konsekvenser af COVID-19

Som året forinden var 2021 særligt udfordrende for mange virksomheder. For at afbøde de økonomiske konsekvenser af COVID-19 har danske virksomheder haft mulighed for at ansøge om rentefrie moms- og A-skattelån gennem otte låneordninger, også kendt som coronalån.

Over 50.000 danske virksomheder har taget et eller flere coronalån, og i alt tog virksomhederne lån for ca. 36,4 mia. kr.

Det er Skattestyrelsen, der har til opgave at opkræve coronalånene. Virksomheder, der ikke har betalt eller oprettet en betalingsordning ved fristen for tilbagebetaling, modtager et rykkerbrev. Hvis virksomhederne ikke reagerer på rykkerbrevet, bliver lånet sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Efter COVID-19 står Gældsstyrelsen derfor med to forskellige opgaver; Inddrivelse af coronalån og en forventning om en pukkel af virksomheder, der er insolvente.

I alt har over 11.000 virksomheder haft gæld til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, som er opstået i forbindelse med coronalån til en nominal værdi af ca. 3,3 mia. kr. Ved udgangen af marts 2023 har ca. 7.500 virksomheder fortsat gæld som følge af coronalån til en nominal værdi af ca. 2,3 mia. kr.

86 pct. af den oversendte gæld, der er opstået i forbindelse med coronalån, har ved udgangen af marts 2023 været i en inddrivelsesindsats hos Gældsstyrelsen. Indsatsen kan fx være, at styrelsen har udsendt rykkerbreve eller foretaget udlæg i virksomhedernes værdier.

En del af de hårdest ramte virksomheder er endt i så store likviditetsproblemer, at de stopper med at betale krav til det offentlige. Det øger aktiviteten for insolvensbehandling i Gældsstyrelsen. Ved udgangen af april 2023 var ca. 2.600 virksomheder, der havde gæld til coronalån, under konkursbehandling i Gældsstyrelsen.

For ikke at modvirke formålene med lånene har Gældsstyrelsen i sin inddrivelse af virksomhedsgæld taget hensyn til, at sunde virksomheder kan være kommet i midlertidige vanskeligheder under COVID-19. Gældsstyrelsen bruger derfor inddrivelseskridt som udlæg og konkursbegæring efter en konkret vurdering.

